

УДК 7.02

ЕВОЛЮЦІЯ ФЕНОМЕНА АРТ-ДИЗАЙНУ

Асп. Н. Л. Базелюк

Науковий керівник проф. В. А. Абизов

Київський національний університет технологій та дизайну

Актуальність проведеного дослідження обумовлена переходом дизайну зі звичайного явища в розряд феноменів культури, який нерозривно пов'язаний з розширенням меж свого впливу на всі сфери діяльності людини і розумінням більш нових, відкритих напрямів сучасної культури. Даний перехід наочно спостерігається при аналізі еволюції феномена арт-дизайну. Адже складна природа дизайну розвивається разом з динамікою суспільства і культури, яка представляє собою складну структуру, що еволюціонує і передбачає можливість трансформації і структурної перебудови.

Головною метою даного дослідження є з'ясування особливостей витоків, історичної еволюції феномена арт-дизайну та його вплив на розвиток сучасного мистецтва.

Виходячи із зазначеної мети, в роботі були поставлені такі завдання як:

- проаналізувати літературу та джерела, які пов'язані з еволюцією дизайну;
- розглянути основні визначення і варіанти розуміння арт-дизайну як феномена культури;
- висвітлити специфіку становлення феномену арт-дизайну;
- виявити характер впливу еволюції феномена арт-дизайну на деякі соціокультурні явища;
- визначити напрямок нових смислових значень еволюції феномену арт-дизайну.

Об'єкт дослідження – феномен арт-дизайну.

Предмет дослідження – витоки, історична еволюція феномена арт-дизайну та розвиток сучасного мистецтва.

В ході роботи було порушено одну з найважливіших проблем сучасності, проблема збереження і розвитку культури та її вплив на суспільство. Адже будь-яка технологічна революція несе з собою величезні можливості для прогресу цивілізації і разом з тим не менші випробування для культури, яка в нових умовах повинна була підтверджувати свою здатність відтворювати систему цінностей, скріплювати спосіб життя суспільства, людини і довкілля в гармонійне ціле.

В свою чергу дизайн не є усталеною структурою, сутність і зміст його теоретичних концепцій постійно змінюються відповідно до розвитку всього суспільства та суспільних відносин; зміни в підходах до дизайну можуть пов'язуватися як із змінами економічної та соціальної сфери, так і зі змінами цінностей, норм, смаків, потреб, а також і з впливом на дизайнерську сферу інших факторів, – в тому числі інших культур. Дизайн – це система історично зумовлених надбіологічних програм людської діяльності, поведінки і спілкування, що виступають умовою відтворення і зміни соціального і культурного життя у всіх його основних виявах [1].

Метою дизайну як феномена сучасної культури є сприяння підвищенню якості життя людей і вдосконалення соціально-культурних відносин між ними шляхом формування гармонійного предметного середовища і його компонентів у всіх сферах життєдіяльності людей для задоволення всього різноманіття їх матеріальних і духовних потреб [2].

В ході своєї історії дизайнерська культура еволюціонує від класики до модерну і далі до постмодерну. Дизайн – це завжди артефакт, тобто дещо штучно створене, спроектоване та виготовлене людиною, це реалізація «неможливих можливостей», які без людини не можуть бути втіленими в життя, тому людина формується і розвивається в тому числі в дизайні і завдяки дизайну. Дизайн – це реалізація потреб і образ життя людини, що є вираженням її сутності, свого роду органом людини, завдяки якому вона творить і відтворює свою сутність у предметному світі власного буття. Завдяки дизайну людина діє в багатомірному просторі культури і сама виступає як частина культури й найважливіший фактор розвитку людської цивілізації [3].

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**

Комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів

Еволюція феномена арт-дизайну, виражена розвитком від простих форм до складної системи, яка наближає до стану вибору нового шляху розвитку, на якісно новий, раніше невідомий рівень, отримавши зовсім інші смислові культурні підстави, як самостійне явище-феномен, з абсолютною свободою вибору та безліч різноманітними новими формами художньо-образної виразності і новою мовою мистецтва. Іншими словами, феномен арт-дизайну, являє собою складну синтетичну систему, яка включає в себе і нову художню мову, і принципи художнього мислення, і сучасну науку та інноваційні технології, і вираження в мистецтві нового типу свідомості.

Художній еволюційний феномен арт-дизайну це принципово нове усвідомлення категорій простору і часу, різноманітність стилістичних течій, суперечливих тенденцій, пошуку і експериментів, зміна уявлень про саму культуру, виразні засоби, стилі і жанри. Багато в чому це було викликано ускладненням самого світу, змінами ідеології, міжособистісних відносин і системи цінностей. В результаті концептуально іншим стає і предметнопросторове середовище, яке оточує людей і є продуктом їх проектної діяльності, їх розуміння краси і гармонії.

Наукова новизна роботи полягає у використанні сучасних методів наукових досліджень таких як:

- історичний метод, для дослідження етапів становлення арт-дизайну;
- аналітичний метод, з метою виявлення основних конструктивних трансформацій дизайну як результату його історичної еволюції;
- культурологічний метод, для розгляду ролі арт-дизайну в контексті розвитку сучасної культури;
- мистецтвознавчий метод, для аналізу мистецтва в контексті спадщини традиційних напрямів;
- філософський метод, задля обґрунтування виникнення певних тенденцій у ставленні до арт-дизайну в контексті культури під впливом світоглядних парадигм.

У зв'язку з появою нових форм організації життя суспільства, становленням нових ідеалів суспільної і художньої свідомості викликає еволюційні процеси як необхідність в розробці нового розуміння, нових підходів до сучасного мистецтва, що відображає цілісне уявлення сучасного рівня розвитку візуальної культури, особливостей образної інтеграції науково-технічних і соціо-культурних чинників.

В результаті дослідження було проведено аналіз історії зародження, еволюцію і формування теорії феномена арт-дизайну, його природу і сутність. Виявлено витоки виникнення і особливості формування феномена арт-дизайну і структуровані основні тенденції його розвитку. Розглянуто традиції дизайну в світовому мистецькому процесі та виявлено, таким чином, основні тенденції феномена арт-дизайну.

Ключові слова: арт-дизайн, еволюція, дизайн, мистецтво.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рижова І. С. Філософія дизайну: теоретико-методологічні засади. – Запоріжжя ЗНТУ, 2006. – 540 с.
2. Медведев В. Ю. Сущность дизайна: теоретические основы дизайна : учеб. пособие. – 3-е изд., испр. и доп. – СПб.: СПГУТД, 2009. – 110 с.
3. Рижова І. С. Сутність і зміст дизайну. – Запоріжжя. – Гуманітарний вісник ЗДІА. 2012. No 51. – 206–216 с.